

Inimeseõpetus 6. klass „Suhtlemine“

<i>Kohustuslik teema/maht (tundi)</i>	<i>Laiendav ja süvendav teema</i>	<i>Õpitulemused (kohustuslike teemade kohta)</i>	<i>Läbivad teemad</i>	<i>Lõiming aineti</i>
I. MINA JA SUHTLEMINE (4 tundi)				
Enesesse uskumine. Enesehinnang. (1 tund)	Konfliktid iseendaga. Sisemiste konfliktide lahendamine.	Analüüsib enda iseloomujooni ja omadusi, väärtustades positiivseid jooni ja omadusi. Mõistab, mis mõjutab enesehinnangut ning kuidas see kujuneb.	Üldpädevused: väärtuspädevus, enesemääratluspädevus. Läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, väärtused ja kõlblus.	Teised ained: eesti keel ja kirjandus
Eneseanalüüs. Enesekontroll. Oma väärtuste selgitamine. (3 tundi)	Enesekontrolli võtted.	Mõistab enesekontrolli olemust ning demonstreerib õpituatsioonis oma käitumise kontrolli, saades hakkama vihaga ja teiste emotsioonidega. Oskab suheldes enda kohta tagasisidet anda ja teistelt seda vastu võtta. Oskab selgitada ja põhjendada oma väärtusi seoses eneseanalüüsiga.	Ü: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus L: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, väärtused ja kõlblus	T: ühiskonnaõpetus (elukutsed, teadmised ja oskused), eesti keel ja kirjandus.
II. SUHTLEMINE TEISTEGA (9 tundi)				
Minu ja teiste vajadused. Vajaduste hierarhia. (1 tund)		Tunneb ära enda ja teiste inimeste põhilised vajadused ning teadvustab neid.	Ü: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, suhtluspädevus, enesemääratluspädevus L: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, väärtused ja kõlblus	T: ühiskonnaõpetus (aja ja kulutuste planeerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine).
Suhtlemise komponendid. Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine. (2 tundi)		Teab suhtlemise olemust ning väärtustab tõhusate suhtlusoskuste vajalikkust; eristab verbaalset ja mitteverbaalset suhtlemist. Kirjeldab erinevaid mitteverbaalseid	Ü: suhtluspädevus L: teabekeskond	T: ühiskonnaõpetus (raamatukogu, internet, ajalehed, ajakirjad, raadio, televisioon, meediakanalite integratsioon, teadlik infotarbimine ja –edastamine), eesti keel ja kirjandus (telefonivestlus: alustamine, lõpetamine, suhtlemine virtuaalkeskkonnas, privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika).

		suhtlusvahendeid ning nende mõju verbaalsele Suhtlemisele.		
Aktiivne kuulamine. Tunnete väljendamine. Eneseavamine. Eelarvamused. (3 tundi)	Suhtlemine ja viisakus.	Demonstreerib õpituatsioonis aktiivse kuulamise võtteid; mõistab eneseavamise mõju suhtlemisele. Demonstreerib õpituatsioonis, kuidas väljendada oma tundeid verbaalselt, säilitades ja tugevdades suhteid. Teadvustab eelarvamuste mõju suhtlemisele igapäevaelus ja toob selle kohta näiteid.	Ü: enesemääratluspädevus, suhtluspädevus, väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus. L: elukestev õpe ja karjääriplaneerimine, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus	T: ühiskonnaõpetus (Eestis ja õpilase kodukohas elavad rahvarühmad, sooline võrdõiguslikkus), eesti keel ja kirjandus.
Kehtestav, agressiivne ja alistuv käitumine. „Ei“ ütlemine seoses ennast ja teisi kahjustava käitumisega. (3 tundi)	Vabandamine ja süüteo ülestunnistamine.	Eristab ning kirjeldab kehtestavat, agressiivset ja alistuvat käitumist ning mõistab nende käitumiste mõju suhetele. Teab, et „ei“ ütlemine on oma õiguste eest seismine, ning oskab partnerit arvestavalt öelda „ei“ ennast ja teisi kahjustava käitumise korral ning aktsepteerib partneri „ei“ ütlemist ennast ja teisi kahjustava käitumise korral. Väärtustab positiivset suhtumist endasse ja teistesse.	Ü: enesemääratluspädevus, suhtluspädevus, väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus. L: elukestev õpe ja karjääriplaneerimine, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus.	T: ühiskonnaõpetus (eakohased kodanikualgatuse võimalused).
Tõhusad sotsiaalsed oskused: üksteise aitamine, jagamine, koostöö ja hoolitsemine. Sallivus enda ja teiste vastu. Hoolivus. (3 tundi)	Toetus ning abi teistele inimestele ja teistelt inimestelt.	Kirjeldab tõhusate sotsiaalsete oskuste (üksteise aitamise, jagamise, koostöö ja hoolitsemise) toimimist igapäevaelus. Oskab abi pakkuda ning teistelt abi vastu võtta. Väärtustab hoolivust, sallivust, koostööd ja üksteise abistamist.	Ü: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus. L: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus	T: ühiskonnaõpetus (eakohased kodanikualgatuse võimalused, koostöö ja ühistegevus, kommunikatsioonivõimalused).

		Eristab inimeste erinevaid rolle suhetes ning nende muutuvat iseloomu.		
Sõprussuhted. Usaldus suhtes. Empaatia. Vastutus suhetes. Kaaslaste mõju ja surve. (3 tundi)		Demonstreerib õpituatsioonis oskust näha olukorda teise isiku vaatenurgast. Tähtsustab oskust panna end teise inimese olukorda ja mõista tema tundeid ning väärtustab empaatilist suhtlemist. Väärtustab sõprust kui vastastikuse usalduse ja toetuse allikat. Kirjeldab kaaslaste rühma arvamuste, valikute ja käitumise mõju ning surve tagajärgi.	Ü: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus. L: tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus.	T: ühiskonnaõpetus (õiguste, kohustuste ja vastutuse tasakaal).
Erinevuste ja mitmekesisuse väärtustamine. Isikuseärasused. Soolised erinevused. Erivajadustega inimesed. (3 tundi)	Eelarvamuste mõju suhetele	Mõistab isikuseärasusi ning teadvustab soolisi erinevusi ja inimeste erivajadusi.	Ü: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus. L: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, väärtused ja kõlblus.	T: ühiskonnaõpetus (Eestis ja õpilase kodukohas elavad rahvarühmad, sooline võrdõiguslikkus).
Konfliktide olemus ja põhjused. (1 tund)		Selgitab konflikti häid ja halbu külgi ning aktsepteerib konflikte kui osa elust.	Ü: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, suhtluspädevus. L: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, väärtused ja kõlblus.	T: eesti keel ja kirjandus
Tõhusad ja mittetõhusad konfliktide lahendamise teed. (2 tundi)	Kriitikaga hakkama-saamine. Läbirääkimiste pidamine.	Teab, eristab ja kirjeldab efektiivseid ning mitteefektiivseid konflikti lahendamise viise.	Ü: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus, suhtluspädevus.	T: eesti keel ja kirjandus

		Kasutab õpituatsioonis konflikte lahendades tõhusaid viise ning väärtustab neid.	L: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus	
V. teema OTSUSTAMINE JA PROBLEEMILAHENDUS (5 tundi)				
Otsustamine ja probleemide lahendamine. Erinevate käitumisviiside leidmine probleeme lahendades. (3 tundi)		Teab ja oskab õpituatsioonis otsuseid langetades leida erinevaid lahendusviise. Kirjeldab otsustades erinevate lahendusviiside puudusi ja eeliseid;	Ü: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus. L: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus.	T: eesti keel ja kirjandus
Tagajärgede arvestamine probleemilahenduses. Vastustus otsustamisel. (2 tundi)	Sotsiaalsete dilemmade lahendamine otsustamisel.	Mõistab otsustades lahendusviiside lühi- ja pikaajalisi tagajärgi. Selgitab ja kirjeldab eri situatsioonidesse sobiva parima käitumisviisi valikut; väärtustab vastustuse võtmist otsuseid langetades.	Ü: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus L: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus.	T: ühiskonnaõpetus (õiguste, kohustuste ja vastutuse tasakaal).
Positiivne mõtlemine. Positiivsed jooned ja omadused endas ning teistes, nende märkamine. (2 tundi)	Positiivne mina.	Nimetab ja väärtustab enda ning teiste positiivseid omadusi. Väärtustab positiivset mõtlemist.	Ü: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus. L: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, väärtused ja kõlblus.	T: eesti keel ja kirjandus